

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Leveres elektronisk

Dato: 19.03.2018

Vår ref.: 18-327

Deres ref.: 17/3091

Utkast til ny lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet - høringsuttalelse

Det vises til høringsnotat om utkast til ny lov om behandling opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet med frist 19. mars.

Finans Norge er hovedorganisasjon for banker og forsikringselskaper i Norge. Våre medlemmer benytter kredittopplysninger i stort omfang og til ulike formål, og regulering av kredittopplysningsvirksomhet er følgelig et sentralt tema.

Hovedsynspunkter

- Lovforslaget må ikke være til hinder for at finansforetak kan opprettholde gjeldende bruk av kredittopplysninger, og vi mener det er nødvendig med endring av lovforslaget § 15
- Det bør ikke fastsettes bestemmelse om kredittsperre for næringsdrivende. Vi kan for øvrig ikke se at det er grunnlag for at personvernforordningens bestemmelser, herunder rett til innsyn, skal gjelde for juridiske personer.

Generelle merknader

Finans Norges medlemmer innhenter kredittopplysninger i mange ulike situasjoner både på personmarkedet og bedriftsmarkedet, bl.a. for å oppfylle regelverkskrav og for å sikre god oppfølging av kundeengasjementer. Eksempelvis innhentes kredittopplysninger ved kredittvurdering av kredittsøkere og kredittkunder, ved endring/refinansiering, i flere runder ved oppfølging av misligholdte engasjementer, oppfølging av kredittrisiko i porteføljer, utarbeidelse av foretaksinterne kredittscoremodeller og i forbindelse med utarbeidelse av risikomodeller knyttet til beregning av kapitalkrav (IRB-banker).

Det er sentralt både for finansforetakene, kundene og samfunnet at finansforetak og andre med saklig behov kan få gode og riktige kredittopplysninger fra kredittopplysningsforetak.

Finans Norge mener i utgangspunktet at reglene personopplysningsforskriften og konsesjonsvilkårene i dag fungerer godt, og at det ikke er behov for endringer. Vi ser likevel behovet for å tilpasse gjeldende rett etter reglene i personvernforordningen i den grad dette er nødvendig hva gjelder opplysninger tilhørende enkeltpersoner. Samtidig er det viktig at en eventuell lov ikke er til hinder for at finansforetak kan videreføre gjeldende bruk av kredittopplysninger. Finans Norge mener derfor det er nødvendig med en endring i utkast til § 15 (se den konkrete merknaden til bestemmelsen).

Kredittopplysningsvirksomhet vil, som departementet også skriver i høringsnotatet, være underlagt reglene i personvernforordningen. Etter vår oppfatning er det i utgangspunktet ikke et behov for en egen lov som regulerer denne type virksomhet. Samtidig ser vi at kredittopplysningsforetakene i stor utstrekning behandler den samme typen opplysninger som finansforetakene, uten at det på dette området – i motsetning til hva som gjelder finansforetakene - foreligger særskilt foretaksregulering. Vi vil også anta at en egen lov vil gjøre det enklere for de registrerte, uavhengig av om disse er forbrukere eller næringsdrivende, å orientere seg om rammene rundt kredittopplysningsvirksomhet. De sistnevnte momenter kan tale for at det vedtas en egen lov.

Finans Norge deler departementets oppfatning om at den registrertes personvern er et viktig hensyn. Samtidig pålegges finansforetak som brukere av kredittopplysningstjenester stadig økende krav til bedre kundevurderinger, herunder en plikt til å ta hensyn til enkeltpersoners/kunders økonomiske evne, samt å ha gode risikomodeller for oppfyllelse av kapitalkrav. Dette tilsier at hensynet til gode, utfyllende og riktige kredittopplysninger også må være et sentralt hensyn, særlig hva gjelder reguleringen av næringsdrivende.

Finans Norge er kjent med at de gjeldende reglene om behandling av personopplysninger i kredittopplysningsvirksomhet også omfatter behandling av næringsopplysninger. Vi kan likevel ikke se at det er et grunnlag for å utvide anvendelsesområdet for personvernforordningen til også å gjelde juridiske personer. Etter vår oppfatning må hensynet til fullstendige kredittopplysninger veie tyngre hva gjelder juridiske personer enn hensynet til personvern.

Kjøp av varer og tjenester på kreditt er en sentral del av samfunnet. De fleste juridisk personer driver med kjøp og salg av varer og tjenester, og for et stort antall transaksjoner vil det være saklig grunn for å innhente kredittopplysninger. Etablering av effektive ordninger for innsyn for næringsdrivende utover det som er gjeldende praksis, vil kunne være kostbart og tidkrevende. Dette er kostnader som til syvende og sist vil overføres til kundene, og vi kan ikke se at nytteverdien vil tilsvare kostnaden.

Departementet stiller videre spørsmål ved om det er ønskelig med kredittsperrer for juridiske personer. Finans Norge vil vise til at foretak med slik sperre vil få utfordringer med å opprettholde en normal virksomhet med løpende innkjøp av varer og tjenester for videresalg. Disse foretakene vil måtte gjøre opp for seg ved kontantbetaling og dette vil normalt være lite effektivt. Det vil heller ikke underbygge ønsket om og behovet for effektivitet i betalings- og kredittprosesser.

Finans Norge vil for øvrig bemerke at det er viktig at det fremgår av loven at frivillig sperring – uansett om denne gjelder fysisk eller juridisk person - ikke kan gjelde utlevering av kredittopplysninger til finansforetak når disse skal brukes i forbindelse med risiko- og soliditetsvurderinger mv, sml. gjeldende konsesjon pkt. 1.1.3.1.

Finans Norge støtter at det i lovforslaget presiseres at gjeldsopplysninger kun kan leveres til finansforetak, Husbanken og Statens pensjonskasse i samsvar med gjeldsinformasjonsloven § 12 første ledd bokstav a, til kommuner i forbindelse med behandling av saker om startlån jf. gjeldsinformasjonsloven § 12 bokstav b), eller brukes som grunnlag for beregning av kredittscore, jf. gjeldsinformasjonsloven § 13 annet ledd.

Vi mener videre at det er hensiktsmessig å lovfeste at søk i kredittopplysningsforetakenes databaser skal foregå på en måte som gir ett unikt treff. Dette vil i så fall gjelde uavhengig av om det gjøres direkte søk/oppslag i databasen, eller om man henvender seg til kredittopplysningsforetaket på annen måte.

Departementet ber om innspill på om det er behov for å videreføre adgangen til å, i visse tilfeller, utlevere kredittopplysninger muntlig. Finans Norge ser i utgangspunktet ikke et slikt behov.

Konkrete merknader

§ 1 Formål

Vi viser til vår merknad til § 15.

§ 2 Definisjoner

«Grunndata» (brukes bl.a. i § 7) bør defineres, eller som et minimum eksemplifiseres slik at det fremgår at det omfatter bl.a. kontaktopplysninger.

§ 3 Saklig virkeområde

Finans Norge ber om at det presiseres at loven ikke gjelder for gjeldsinformasjonsforetak.

§ 6 Behandlingsansvarliges og databehandlers ansvar

Det er uheldig bare å vise til forordningens bestemmelser, da dette gjør reglene vanskelig tilgjengelig for de aller fleste. Etter vår oppfatning bør bestemmelsene tas inn i lovteksten.

§ 8 Særlige kategorier opplysninger

Samme merknad som til § 6.

§ 9 Kilder

Som kjent er gjeldsinformasjonsloven gjort teknologinøytral, og ordlyden «Gjeldsregister» bør derfor erstattes med «gjeldsinformasjonsvirksomhet».

Finans Norge mener det bør være anledning til å innhente opplysninger fra andre offentlig tilgjengelige kilder også for privatpersoner under forutsetning at det foreligger saklig grunn.

§ 12 Gjeldsordning

Denne bestemmelsen synes naturlig å høre hjemme i § 24 og foreslås flyttet dit. Begge paragrafene gjelder gjeldsordninger, og innholdsmessig passer § 12 etter vår vurdering best under overskriften til kapittel V.

§ 13 Rating av foretak

Det foreslås å lovfeste at det ikke er lov til å gjøre kredittvurdering av nøkkelperson i foretak for bruk til rating av foretak etter at første årsregnskap foreligger. Det er ofte en direkte sammenheng mellom uorden i privatøkonomi hos aksjonær, styreleder og daglig leder og uorden i foretakets økonomi. Vi mener derfor en kredittvurdering av nøkkelpersoner for enkelte typer engasjementer er en nødvendighet for å kunne gjøre en forsvarlig vurdering av risikoen ved å yte kreditt til foretaket. Dette gjelder særlig for små og mellomstore bedrifter hvor det kan være nær tilknytning mellom nøkkelpersoner og foretaket. Det bør altså åpnes for slik kredittvurdering dersom behovet er konkret vurdert for det spesifikke engasjementet. Subsidiært bør det presiseres at det er adgang til å gjøre slike kredittvurderinger dersom vedkommende samtykker til det.

§ 14 Opplysninger om tidligere forespørsler

Finans Norge mener det må være anledning til å benytte opplysninger om tidligere forespørsler om kredittopplysninger. Dette er en viktig indikator på om personen eller foretaket har gjeldsutfordringer, og slik informasjon vil gi finansforetakene bedre grunnlag for å kunne sikre at personer som ikke bør få ytterligere kreditter, ikke får det. Alternativt kan en tilgang til opplysninger begrenses til en gitt periode, for eksempel om det er mange spørringer siste uke eller døgn.

§ 15 Utlevering av kredittopplysninger

Vi reiser spørsmål om denne bestemmelsen sett i sammenheng med formålet i § 1 første ledd, medfører en uheldig begrensning i bl.a. bankers mulighet til å innhente kredittopplysninger i andre situasjoner enn når det foreligger en kredittsøknad. Det vises til høringsnotatet side 19 siste avsnitt:

«For det andre foreslår departementet i lovforslaget § 15 første ledd at det skal være adgang til å utlevere kredittopplysninger til mottakere som har hjemmel i lov til å innhente kredittopplysninger. Dette kan for eksempel være relevant for offentlig myndigheter som yter tilskudd til private organisasjoner eller andre mottakere. Det vil da være relevant å kunne foreta en viss kontroll av mottakers økonomi før tilskudd utbetales, for på denne måten å sørge for at offentlige midler forvaltes på en god måte. Slike vurderinger er relevante vurderinger av økonomiske forhold, men uten at det foreligger noe klart kredittlement. Etter departementets vurderinger er denne bruken av opplysningene likevel ikke uforenlig med innsamlingsformålet, og ligger således innenfor den gjenbruken av personopplysninger som forordningen åpner for å hjemle i nasjonal rett. Ved fastsettelse av lovhjemmel for innhenting av kredittopplysninger i andre sammenhenger enn i rene kredittvurderingstilfeller, må det blant annet legges vekt på hvor påregnelig innhenting er for den registrerte, og om kredittopplysningene er av vesentlig betydning for det nye formålet.»

Også andre enn offentlige myndigheter kan ha et slikt behov som nevnt i sitatet. Som nevnt innledningsvis benytter finansforetak kredittopplysninger i svært mange ulike sammenhenger. For å fjerne tvil bør § 15 første ledd endres til:

Kredittopplysninger kan bare utleveres til

- 1. finansforetak jf. finansforetaksloven § 1-3,*
- 2. den som har saklig behov for opplysningene i samsvar med formålet i denne loven § 1; og*
- 3. den som har hjemmel i lov til å innhente kredittopplysninger.*

§ 18 Innsynsrett og informasjon til den registrerte

Samme merknad som til § 6.

§ 19 Gjenpartsplikt

Departementet foreslår at gjenparten, som i dag, skal inneholde de samme opplysningene som kredittopplysningsforetaket har utlevert. Det følger av høringsnotatet side 25 tredje avsnitt at dette innebærer «at den registrerte skal få tilgang til en eventuell kredittscore med tilhørende forklaringer». Finans Norge vil stille spørsmål ved om det bør fremgå direkte av lovens ordlyd at den registrerte har rett til å motta nettopp disse opplysningene. Vi vil videre

stille spørsmål ved om det bør klargjøres hvor langt forklaringsplikten strekker, all den tid denne plikten i dag oppfylles på svært ulike måter.

§ 20 Forhåndsvarsel til enkeltpersoner og enkeltpersonforetak
Samme merknad som til § 6.

§ 21 Brukstid

Finans Norge har ingen innvendinger mot den foreslåtte bestemmelsen. Vi ber imidlertid om at tidsperioden ikke gjøres kortere da dette kan få konsekvenser for våre medlemmers bruk av kredittopplysning bl.a. i makromodellering etter internasjonale finansielle regnskapsstandarder (IFRS).

§ 24 Opplysninger om åpning av gjeldsforhandling
Overskriften foreslås endret, jf. merknaden til § 12.

§ 25 Kopidatabaser og historiske arkiv

Finans Norge ber om at departementet undersøker at denne regelen ikke er til hinder for å dokumentere modeller og statistikker som tilfredsstiller kapitalkravsregler, regnskapsregler ol.

§ 27 Sanksjoner

Samme merknad som til § 6.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Evy Ann Hagen
direktør

Charlotte Tvedt
juridisk fagsjef